

ASKOLAN PERUSOPETUKSEN OPETUSSUUNNITELMA

PÄIVITYS TEHTY OPH:N MÄÄRÄYSKIRJEEN 10.5.2022 oph-1099-2022 MUKAISESTI

MAAHANMUUTTAJIEN PERUSOPETUKSEEN VALMISTAVA OPETUS

Kursiivilla kirjoitettu on Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman perusteet 2015

Valmistava opetus Askolan kouluissa kirjoitettu sinisellä

1 Perusopetukseen valmistavan opetuksen lähtökohdat

Perusopetuslaissa säädetään maahanmuuttajille järjestettävästä perusopetukseen valmistavasta opetuksesta. Maahanmuuttajille järjestettävän perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteena on antaa oppilaalle tarvittavat valmiudet suomen tai ruotsin kielessä ja tarpeelliset muut valmiudet esiopetukseen tai perusopetukseen siirtymistä varten sekä edistää oppilaiden tasapainoista kehitystä ja kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Opetuksen tavoitteena on lisäksi tukea ja edistää oppilaiden oman äidinkielen hallintaa ja oman kulttuurin tuntemusta. Opetuksen tavoitteet on tarkemmin määriteltävä valmistavan opetuksen oppilaan omassa opinto-ohjelmassa. Tavoitteiden määrittelyn lähtökohtana ovat oppilaan suomen tai ruotsin kielen taito sekä oppilaan aikaisempi koulunkäyntihistoria.

Perusopetukseen valmistavaa opetusta annetaan 6–10-vuotiaille vähintään 900 tuntia ja tätä vanhemmille vähintään 1000 tuntia. Opetukseen osallistuvalla on oikeus siirtyä perusopetukseen tai esiopetukseen jo ennen edellä todettujen tuntimäärien täyttymistä, jos hän pystyy seuraamaan perusopetusta tai esiopetusta. Perusopetuslain mukaan opetukseen osallistuvalla on työpäivinä oikeus saada opetussuunnitelman mukaista opetusta, oppilaanohjausta sekä riittävää oppimisen ja koulunkäynnin tukea heti tuen tarpeen ilmetessä.

Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetusryhmien muodostamisesta päättää opetuksen järjestäjä. Valmistavaa opetusta voidaan järjestää myös yhdelle oppilaalle. Opetusryhmät muodostetaan oppilaiden ikäkauden ja edellytysten mukaisesti siten, että ryhmäjako edistää oppilaiden tervettä kasvua ja kehitystä sekä varmistaa opetussuunnitelman mukaisten ja oppilaiden omissa opinto-ohjelmissa asetettujen tavoitteiden saavuttamisen. Perusopetukseen valmistavaa opetusta suunniteltaessa, järjestettäessä ja siitä päätettäessä on ensisijaisesti huomioitava lapsen etu.

Maahanmuuttajaoppilas ja maahanmuuttajataustainen oppilas

Maahanmuuttajaoppilaalla tarkoitetaan ulkomailta Suomeen muuttanutta oppilasta. Askolan kouluun tullessaan hän on yleensä jo käynyt koulua lähtömaassa. Mikäli oppilas ei ole käynyt koulua Suomessa, hänelle järjestetään valmistavaa opetusta. Koulussa maahanmuuttajaoppilaina pidetään usein myös Suomessa syntyneitä oppilaita, joiden vanhemmat tai aiempi sukupolvi on muuttanut Suomeen. Maahanmuuttajataustainen oppilas kuvaa paremmin tällaisen oppilaan tilannetta. Maahanmuuttajaoppilaalle voidaan järjestää suomi toisena kielenä opetusta molemmissa tapauksissa.

Valmistavan opetuksen järjestämisen periaatteet Askolan kouluissa

Opetuksen järjestäjä päättää valmistavan opetuksen järjestämisestä. Askolan koulussa, yläkoulussa järjestetään valmistavaa opetusta joko inklusiivisesti perusopetuksen yhteydessä tai ryhmämuotoisesti. Alakoulussa tulisi tarvittaessa perustaa oma ryhmä valmistavalle opetukselle. Tämä opetussuunnitelma on laadittu siten, että valmistavaa opetusta voidaan antaa sekä ryhmämuotoisesti että yksittäiselle oppilaalle. Ryhmässä oppilaita tulee olla vähintään viisi.

Valmistavan opetuksen tavoitteena on kehittää oppilaan suomen kielen taitoa, edistää oppilaan tasapainoista kehitystä ja tukea kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan sekä antaa valmiuksia perusopetuksessa opiskelua varten. Valmistava opetus kehittää myös oppilaan laaja-alaista osaamista. Perusopetuksen eri oppiaineiden ja laaja-alaisen osaamiskokonaisuuksien opiskelussa noudatetaan perusopetuksen opetussuunnitelmaa soveltuvin osin. Opiskelussa huomioidaan, että oppilaat ovat iältään, taidoiltaan ja kulttuuritaustaltaan erilaisia. Opiskelun tavoitteet, sisällöt ja opetusjärjestelyt määritellään oppilaiden lähtökohtien mukaan.

Valmistavan opetuksen aikana oppilaita integroidaan perusopetukseen, oppilaan ikä- ja taitotasoa vastaaviin opetusryhmiin. Integrointi on osa jokaisen valmistavan opetuksen oppilaan omassa opinto-ohjelmassa määriteltä opiskelua. Integrointi edistää oppilaan kotoutumista ja sosiaalisten kontaktien luomista, suomen kielen taidon kehittymistä ja oppiaineiden sisältöjen omaksumista. Integrointi antaa oppilaalle myös käsityksen perusopetuksessa vaadittavista taidoista. Integrointia voidaan toteuttaa heti valmistavan opetuksen alusta lähtien tai myöhemmässä vaiheessa oppilaan suomen kielen taidon kehittyttyä.

Kullekin oppilaalle laaditaan opinto-ohjelma, jossa on oppilaan koulunkäyntiin liittyvät keskeiset asiat: oppilaan koulunkäyntihistoria ja lähtötaso, vahvuudet, oppimistavoitteet, opiskeltavat oppiaineet, opetusjärjestelyt ja mahdolliset tukitoimet. Opinto-ohjelma päivitetään tarpeen mukaan, vähintään kerran lukuvuodessa. Paikalla ovat opettaja, oppilas ja huoltaja(t) sekä tarvittaessa tulkki.

2 Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelma

Opetuksen järjestäjän tulee hyväksyä perusopetukseen valmistavaa opetusta varten opetussuunnitelma. Lähtökohdan opetussuunnitelman laatimiselle muodostavat perusopetuslaki ja -asetus, valtioneuvoston asetuksessa (422/2012) määritellyt yleiset ja perusopetukseen valmistavaa opetusta koskevat valtakunnalliset tavoitteet, nämä Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman perusteet 2015 sekä soveltuvin osin Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014.

Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelmassa tulee olla kuvattuna:

- toimintakulttuuri ja sen periaatteet
- opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt
- periaatteet oppilaan oman opinto-ohjelman laatimiseksi
- oppilashuollon ja siihen liittyvän yhteistyön järjestäminen
- ohjaustoiminta oppimisen tukena
- oppimisen ja koulunkäynnin tuki
- suunnitelma kasvatustieteiden ja kurinpidollisten keinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista
- yhteistyö esi- ja perusopetuksen kanssa
- kodin ja koulun yhteistyö
- yhteistyö muiden tahojen kanssa
- oppilaan arviointi ja todistukset.

Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain mukaan koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että vuosittain laaditaan oppilaitoskohtaisesti tasa-arvosuunnitelma yhteistyössä henkilöstön ja oppilaiden tai opiskelijoiden kanssa. Vuosittaisen tarkastelun sijaan suunnitelma voidaan laatia enintään kahdeksi tai kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Tasa-arvosuunnitelma voidaan sisällyttää osaksi opetussuunnitelmaa tai muuta oppilaitoksen suunnitelmaa.

Yhdenvertaisuuslain mukaan koulutuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaitoksella on suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Yhdenvertaisuussuunnitelma voi sisältyä opetussuunnitelmaan.

3 Perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt

3.1 Yleiset tavoitteet ja yhteistyö esi- ja perusopetuksen kanssa

Perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteena on edistää opetukseen osallistuvan oppilaan suomen tai ruotsin kielen taitoa, tasapainoista kehitystä ja kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan sekä antaa tarvittavia valmiuksia perusopetusta varten. Valmistavassa opetuksessa kehitetään oppilaan laaja-alaista osaamista sekä annetaan opetusta perusopetuksen oppiaineissa ja mahdollisuuksien mukaan oppilaan omassa äidinkielessä oppilaan omassa opinto-ohjelmassa tarkemmin määritellyllä tavalla. Laaja-alaisen osaamisen ja eri oppiaineiden opetuksessa noudatetaan soveltuvin osin perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita.

Opetuksen tavoitteiden määrittelyssä, sisältöjen valinnassa ja opetusjärjestelyissä otetaan huomioon, että oppilaat ovat iältään, opiskeluvalmiuksiltaan ja taustaltaan erilaisia. Opetusta eriytetään oppilaiden ikä- ja kehitysvaiheiden mukaisesti. Oppilaiden kielelliset valmiudet sekä kulttuuritausta otetaan huomioon, ja jokaisen oppilaan kieli- ja kulttuuri-identiteettiä tuetaan monipuolisesti. Oppilaan omalla äidinkielellä tuettu opetus edistää sisältöjen omaksumista. Valmistava opetus edistää sukupuolten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta.

Jos perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaalla on heikko luku- ja/tai kirjoitustaito, tulee oppilaan oman opinto-ohjelman tavoitteet asettaa siten, että oppilas saa omalle taito- ja ikätasolleen soveltuvaa luku- ja kirjoitustaidon opetusta. Oppilaan oman äidinkielen opetuksella voidaan edistää oppilaan luku- ja kirjoitustaitoa.

Luku- ja kirjoitustaidon omaksumiseen ja varmentamiseen varataan riittävästi aikaa. Mikäli oppilaan taidot eivät riitä perusopetuksessa opiskeluun, tulee oppilaan omassa opinto-ohjelmassa kiinnittää erityistä huomiota riittävään ja oikea-aikaiseen tukeen perusopetukseen siirryttäessä. Tarvittaessa oppilas voi jatkaa perusopetukseen valmistavassa opetuksessa, siirtyä opiskelemaan vuosiluokkiin sitomattoman opinto-ohjelman mukaisesti tai muulla tavoin hänelle parhaiten soveltuvin tukitoimin. Perusopetukseen siirtyvän luku- ja kirjoitustaidottoman oppilaan riittävästä tuesta huolehditaan.

3.2 Kielenopetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt

Suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa pääpaino on suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -opinnoissa, joiden osalta tavoitteena on kehittyvä alkeiskielitaito. Opetuksessa noudatetaan soveltuvin osin perusopetuksen suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus –oppimäärän opetussuunnitelman perusteita. Suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -opinnot ovat pohjana kaikille muille opinnoille. Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -opintojen tavoitteena on antaa oppilaille tarvittavat valmiudet siirtyä perusopetukseen. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaan koulu- ja opiskelutausta ja hänen jo mahdollisesti hallitsemansa suomen tai ruotsin kielen taito. Oppilaan omassa opinto-ohjelmassa määritellään taito- ja ikätason mukaiset suomen tai ruotsin kielen opetuksen tavoitteet ja sisällöt.

Suomi toisena kielenä (S2)

Askolan kouluissa valmistavan opetuksen pääpaino on suomen kielen opinnoissa. Oppilaan oppiaine on suomi toisena kielenä (S2) ja se on yksi äidinkieli ja kirjallisuus –oppiaineen oppimääristä, ja sen mukaan oppilas opiskelee niin kauan, kunnes kielitaidon katsotaan olevan äidinkiellisen tasoinen tai perusopetuksen loppuun. Opetuksessa otetaan huomioon kaikki kielitaidon osa-alueet: kuullun ymmärtäminen, luetun ymmärtäminen, puhuminen, kirjoittaminen, sanasto ja rakenteet.

Valmistavan opetuksen oppilaan suomi toisena kielenä tavoitteet, sisällöt ja oppilaalla oleva viikkotuntimäärä määritellään oppilaan opinto-ohjelmassa.

Tavoitteena on toiminnallinen kaksikielisyys, ja tarkoituksena on kehittää tasapuolisesti oppilaan suomen kielen taitoa ja tietoisuutta suomalaisesta kulttuurista. S2-opetus tukee myös oppilaan monikulttuurista identiteettiä.

Opiskelu tapahtuu joko osana koulun pienluokkaopetusta tai kokonaan erillisessä valmistavan opetuksen ryhmässä. Opetusta ei anneta normaalin kouluajan ulkopuolella.

Oppilaan oma äidinkieli

Oppilaan oman äidinkielen opetuksen tavoitteena on tukea ja edistää äidinkielen hallintaa, kulttuuritaustan tuntemusta ja kulttuuri-identiteetin kehittymistä. Oman äidinkielen hyvä hallinta luo edellytyksiä myös suomen/ruotsin kielen oppimiselle ja tällä kielellä tapahtuvalle muulle oppimiselle. Oppilaille järjestetään opetusta mahdollisuuksien mukaan.

Opetus noudattaa opetussuunnitelman perusteiden liitteessä kuvattuja oppilaan oman äidinkielen opetuksen tavoitteita, sisältöjä ja oppilaan oppimisen arviointia. Oppilaan oman äidinkielen hallintaa ja sen säilymistä tuetaan myös eri tavoin yhteistyössä perheen kanssa.

Askolan kouluissa ei ole oppilaan oman äidinkielen opetusta.

Muut kielet

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin sisältyy oppilaiden vieraan kielen opetuksen tavoitteet. Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa noudatetaan näitä opetussuunnitelman perusteita soveltuvien osin. Oppilaan vieraan kielen opinnot järjestetään kunnan kieliohjelman mukaisesti. Oppilaan kielelliset valmiudet ratkaisevat, missä määrin hänen omaan opinto-ohjelmaansa voidaan sisällyttää vieraiden kielten opiskelua perusopetukseen valmistavan opetuksen aikana

A-kieli eli englanti

Englannin kielen opiskelu valmistavassa opetuksessa riippuu oppilaan valmiuksista ja aikaisemmasta koulutaustasta. Mikäli oppilas opiskelee valmistavassa opetuksessa englantia, määritellään hänen opinto-ohjelmassaan sen tavoitteet, sisällöt ja viikkotuntimäärä.

B-kieli eli ruotsi

Valmistavassa opetuksessa ei ole ruotsin kielen opiskelua.

3.3 Muiden oppiaineiden opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt

Valmistavan opetuksen muiden oppiaineiden opetuksen lähtökohtana ovat oppilaan aikaisemmat opinnot. Valmistavan opetuksen aikana muiden oppiaineiden opetuksen tavoitteet ja sisällöt noudattavat soveltuvien osin perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä. Sisällöt suuniteltaessa otetaan huomioon kunkin oppiaineen keskeinen käsitteistö, työtavat ja välineet. Perusopetukseen valmistavan opetuksen aikana opiskeltavat oppiaineet valitaan siten, että oppilas pystyy valmistavan opetuksen jälkeen opiskelemaan hänelle osoitettavassa esi- tai perusopetuksen ryhmässä ja että valmistavan opetuksen opinnot mahdollistavat myöhemmin perusopetuksen suorittamisen Suomessa. Lähtökohtana suunnittelulle ovat perusopetuksen kyseisten vuosiluokkien opetuksen tehtävä ja siirtymävaiheen kuvaus sekä vuosiluokilla opiskeltavat oppiaineet.

Omalla äidinkielellä annettu opetus ja tuki edistävät oppilaan opiskelua ja kotoutumista. Omakielisen opetuksen ja tuen avulla saatu lisätieto oppilaan osaamisen tasosta auttaa muiden oppiaineiden tavoitteiden asettamisessa. Näin oppilas voi edistyä aineopinnoissaan, vaikka suomen/ ruotsin kielen taidot kehittyisivätkin muita taitoja hitaammin. Omakielistä opetusta ja tukea annetaan oppilaan tarpeiden ja

mahdollisuuksien mukaan. Opetuksessa voidaan hyödyntää myös oppilaiden tietämystä oman kieli- ja kulttuurialueensa luonnosta, elämäntavoista, historiasta ja yhteiskunnasta, kielistä ja kulttuureista.

Matematiikka

Valmistavassa opetuksessa matematiikan opinnot aloitetaan aina heti oppilaan koulupolun alussa. Matematiikan tavoitteet ja sisällöt sekä oppilaalla oleva matematiikan vuosiviikkotuntien määrä määritellään hänen opinto-ohjelmassaan. Lähtökohtana on aina oppilaan aikaisemmat opinnot ja matematiikassa aiemmin saavutetut tiedot ja taidot. Matematiikan opiskelussa on tärkeää, että keskeiset käsitteet ja työtavat tulevat tutuksi heti opiskelun alusta lähtien.

Reaaliaineet

Oppilaan opinto-ohjelmassa määritellään, mitä oppiaineita oppilaan valmistavaan opetukseen sisältyy. Suomi toisena kielenä opintojen sisään voidaan ottaa muiden oppiaineiden käsitteitä ja asiasisältöjä sekä työtapoja ja menetelmiä. Tavoitteena on, että oppilas voi valmistavan opetuksen jälkeen siirtyä perusopetuksen oppilaaksi ja hänellä on mahdollisuus ja valmiudet opiskella perusopetuksen oppimääriä kaikissa opetussuunnitelman mukaisissa oppiaineissa.

Taito- ja taideaineet

Taito- ja taideaineiden opinnoista saattaa maahanmuuttajataustaisten oppilaiden perheillä olla näkemyksiä, jotka poikkeavat suomalaisen koulun tavoitteista. Opetuksessa otetaan huomioon ja kunnioitetaan erilaisia uskonnollisia ja eettisiä näkemyksiä. Valmistavan opetuksen oppilaalla on aina myös joitakin taito- ja taideaineita. Näiden oppiaineiden tavoitteet ja sisällöt sekä työtavat ja menetelmät sekä oppilaan opiskelema viikkotuntimäärä määritellään hänen opinto-ohjelmassaan.

4 Toimintakulttuuri

Yhteisön toimintakulttuuri on sen historiallisesti ja kulttuurisesti muotoutunut tapa toimia. Koska perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaat tulevat hyvinkin erilaisista kulttuureista ja koulukulttuureista, on tärkeää luoda ja kehittää yhteistä toimintakulttuuria. Perusopetukseen valmistavan opetuksen toimintakulttuuri rakentuu oppivan yhteisön periaatteille. Se tukee kaikkien yhteisön jäsenten hyvinvointia ja oppimista. Se on jatkuvan kehittämisen kohde ja osa koko koulun toimintakulttuuria. Perusopetukseen valmistavan opetuksen toimintakulttuurin määrittelemisessä voidaan hyödyntää myös Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita 2014.

4.1 Oppimisympäristöt ja työtavat

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa hyödynnetään kokemuksellisia ja toiminnallisia oppimisympäristöjä ja monipuolisia opetusmenetelmiä ja työtapoja. Monipuoliset oppimisympäristöt tarjoavat oppilaalle mielekkäitä ja monipuolisia tilanteita käyttää kieltä eri kommunikaatioympäristöissä. Erilaiset tilanteet kehittävät oppilaan kykyä toimia sekä itsenäisenä yksilönä että yhteisön jäsenenä ja antavat valmiuksia elinikäiseen oppimiseen. Erilaiset oppimisympäristöt tutustuttavat oppilasta myös suomalaiseen kulttuuriin ja edistävät hänen kotoutumistaan lähiympäristöön sekä laajemmin suomalaiseen yhteiskuntaan.

Perusopetukseen valmistava opetus niveltyy osaksi perusopetusta ja koulussa vallitsevaa toimintakulttuuria, mutta myös vaikuttaa muun koulun toimintakulttuurin ja käytänteiden kehittämiseen. Oppilaat harjaantuvat valmistavan opetuksen aikana perusopetuksen työtapoihin. Tavoitteena on, että oppilaat pystyvät vähitellen myös itse asettamaan itselleen oppimistavoitteita sekä harjaantuvat oppimaan oppimisen taidoissaan. Niinpä työtapojen on hyvä olla monipuolisia, oppilasta aktivoivia ja eriyttäviä.

Perusopetukseen valmistavan opetuksen aikana on tarpeen oppia vähitellen myös itsenäistä työskentelyä, tiimityöskentelyä, tieto- ja viestintätekniisiä taitoja ja tiedonhakutaitoja. Oppiminen on sidoksissa oppilaan aiempiin tietoihin ja oppimisstrategioihin ja on siten jokaisella yksilöllistä. Koska eri oppiaineet ja niiden tavat käyttää kieltä ovat keskeisiä perusopetukseen valmistavassa opetuksessa, opetus edellyttää kielitietoisia

työtapoja kaikissa oppiaineissa. Erilaisten tekstien lukemisen, ymmärtämisen, tulkitsemisen ja tuottamisen taidot ovat keskeisiä. Kielitietoiset työtavat edellyttävät opettajien yhteistyötä ja yhteistä ymmärrystä kielen merkityksestä oppimisessa.

Tavallisimmin ulkomailta Suomeen muuttanut oppilas opiskelee noin vuoden ajan valmistavassa opetuksessa ennen perusopetukseen siirtymistä. Valmistavassa opetuksessa pääpaino on suomen kielen opiskelussa, mutta lisäksi opiskellaan muiden oppiaineiden sisältöjä ja harjoitellaan suomalaisessa koulussa opiskelua ja toimimista. Oppilasta rohkaistaan suomen kielen käyttöön arjen vuorovaikutustilanteissa. Yhteisen toiminnan avulla harjoitellaan koulunkäyntirutiineja ja kehitetään oppilaiden opiskelutaitoja.

Opiskelu ja oppiminen ovat sidoksissa oppilaan lähtökohtiin. Oppilasta autetaan kehittämään opiskelutaitojaan. Häntä ohjataan itsenäiseen työskentelyyn ja annetaan valmiuksia perusopetuksessa tarvittaviin työtapoihin, kuten pari- ja tiimityöskentelyyn. Opiskelu ja työtavat valmistavassa opetuksessa ovat kokemuksellisia ja toiminnallisia. Tieto- ja viestintätekniikan käyttö on olennainen osa opiskelua. Erilaiset oppimisympäristöt rikastavat opiskelua, ja niitä hyödynnetään annettujen resurssien puitteissa. Niiden avulla edistetään oppilaan kotoutumista ja tutustumista lähiympäristöön ja suomalaiseen kulttuuriin.

4.2 Opetuksen eheyttäminen ja monialaiset oppimiskokonaisuudet

Opetuksen eheyttäminen on tärkeä osa perusopetukseen valmistavan opetuksen toimintakulttuuria. Sen tavoitteena on auttaa oppilaita yhdistämään suomen tai ruotsin kielen sekä eri oppiaineiden tietoja ja taitoja sekä jäsentämään niitä mielekkäiksi kokonaisuuksiksi vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Kokonaisuuksien tarkastelu ja tiedonaloja yhdistelevät, tutkivat työskentelyjaksot ohjaavat oppilaita soveltamaan tietojaan ja tuottavat kokemuksia osallistumisesta tiedon yhteisölliseen rakentamiseen. Oppilaat voivat näin hahmottaa koulussa opiskeltavien asioiden merkitystä oman elämän ja yhteisön sekä yhteiskunnan ja ihmiskunnan kannalta. Samalla he saavat aineksia maailmankuvansa laajentamiseen ja jäsentämiseen.

Opetuksen eheyttäminen edellyttää sekä opetuksen sisältöä että työtapoja koskevaa pedagogista lähestymistapaa, jossa kunkin oppiaineen opetuksessa ja erityisesti oppiainerajat ylittäen tarkastellaan todellisen maailman ilmiöitä tai teemoja kokonaisuuksina. Eheyttämisen tapa ja kesto voi vaihdella oppilaiden tarpeista ja opetuksen tavoitteista riippuen. Suomen tai ruotsin kielen sekä muiden oppiaineiden muodostamat monialaiset oppimiskokonaisuudet edistävät perusopetukseen valmistavassa opetuksessa oppilaan laaja-alaisen osaamisen kehittymistä. Oppimiskokonaisuuksien aiheet suunnitellaan paikallisesti ilmentämään perusopetukseen valmistavan opetuksen toimintakulttuurin periaatteita.

Monialaisten oppimiskokonaisuuksien suunnittelussa ja toteuttamisessa hyödynnetään paikallisia voimavaroja ja mahdollisuuksia. Oppimiskokonaisuudet tarjoavat hyvän tilaisuuden koulun ja muun yhteiskunnan väliselle yhteistyölle. Käsiteltävien asioiden paikallisuus, ajankohtaisuus ja yhteiskunnallinen merkittävyys luovat lisämotivaatiota sekä opettajille että oppilaille. Oppimiskokonaisuuksien sisällöiksi etsitään toimintakulttuurin periaatteiden mukaisia, oppilaita kiinnostavia sekä oppiaineiden ja opettajien väliseen yhteistyöhön soveltuvia teemoja. Niiden opiskelussa käytetään suomen tai ruotsin kielen taitoa kehittäviä sekä eri oppiaineille ominaisia tarkastelutapoja, käsitteitä ja menetelmiä.

Opetussuunnitelmaan voidaan liittää monialaisten oppimiskokonaisuuksien toteuttamista tukevia yhteistyösuunnitelmia koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa

Valmistavassa opetuksessa suomen kielen opiskelu yhdistyy luontevasti muiden oppiaineiden opiskeluun. Kaikkien oppiaineiden opetuksessa käytetään kielitietoisia menetelmiä. Opiskelu voi olla ilmiöpohjaista, jolloin opiskeltavia kokonaisuuksia ja ilmiöitä tarkastellaan oppilaan elämän kannalta merkityksellisistä näkökulmista. Tällä pyritään myös antamaan oppilaalle mahdollisuuksia oman maailmankuvansa jäsentämiseen ja laajentamiseen. Oppilaat myös osallistuvat monialaisten oppimiskokonaisuuksien työstämiseen. Monialaiset oppimiskokonaisuudet suunnitellaan niin, että ne tukevat sekä suomen kielen omaksumista, että muiden oppiaineiden oppimista ja toisaalta tukevat oppilaiden kotoutumista. Jos valmistava opetus järjestetään pääosin inklusiivisesti, osallistuvat oppilaat muiden oppilaiden kanssa monialaisiin oppimiskokonaisuuksiin. On myös mahdollista, että heille luodaan omia oppimiskokonaisuuksia.

Monialaisten oppimiskokonaisuuksien toteuttamisessa voidaan hyödyntää alueen kulttuurisia ja luontoon, ympäristöön tai elinkeinoelämään liittyviä mahdollisuuksia sekä pyritään toimimaan monipuolisesti yhteistyössä koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa.

5 Oppilaan oman opinto-ohjelman laatiminen

Koska perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaiden kielitaito ja muut valmiudet vaihtelevat, perusopetukseen valmistavaa opetusta varten ei ole määritelty valtakunnallista tuntijakoa tai oppimäärää, vaan jokaiselle oppilaalle laaditaan oma opinto-ohjelma. Oppilaan omaan opinto-ohjelmaan kirjataan:

- oppilaan lähtötaso, kuten koulunkäyntihistoria, kielitaito ja oppilaan vahvuudet
- oppilaan henkilökohtaiset oppimistavoitteet, joita tarkistetaan säännöllisin väliajoin
- opiskeltavat oppiaineet, niiden tuntimäärät sekä opetuksen sisältö
- oppilaan opinnot valmistavan opetuksen opetusryhmässä ja integrointi perusopetukseen
- ohjauksen järjestäminen ja mahdollisesti tarvittavat tukitoimet.

Oppilaan oma opinto-ohjelma voi olla osa kotouttamislain mukaista oppilaan kotoutumissuunnitelmaa.

Askolan kouluissa valmistavan opetuksen oppilaan opinto-ohjelma kirjataan perusteiden mukaisesti. Asiakirja laaditaan wilma-asiakirjana oppilaan tuki – sivulle kohtaan Oppimissuunnitelma.

6 Oppilaan hyvinvointi sekä oppimisen ja koulunkäynnin tuki

Perusopetukseen valmistava opetus ohjaa tunnistamaan eri kulttuureja yhdistäviä hyvän elämän arvoja ja periaatteita. Opiskelu vahvistaa opiskelijan taitoja toimia kulttuurisesti monimuotoisessa yhteiskunnassa sekä kartuttaa oppilaan kulttuurienvälistä toimintakykyä. Opetus kannustaa vuorovaikutukseen eri kulttuuriryhmien välillä ja kantaväestön kanssa. Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa edistetään hyviä etnisiä suhteita. Syrjintää, rasismia, väkivaltaa tai kiusaamista ei sallita missään muodossa eikä keneltäkään.

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa huolehditaan kokonaisvaltaisesti oppilaan hyvinvoinnista ja siihen liittyvistä seikoista, kuten kodin ja koulun yhteistyöstä, riittävästä oppilashuollollisesta tuesta sekä oppilaanohjauksesta. Näiden määrittelyssä voidaan soveltuvin osin hyödyntää perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita. Jos perusopetukseen valmistavan opetuksen aikana selviää oppilaan tarve oppimisen ja koulunkäynnin tukeen, tuki annetaan oppilaalle parhaiten soveltuvalla tavalla.

6.1 Opetuksen eriyttäminen

Perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaat eroavat toisistaan kielitaidoltaan, oppimis- ja opiskeluvälineiltään, kiinnostuksen kohteiltaan ja motivaatioiltaan sekä oppimistarpeiltaan. Valmistava opetus pyritään järjestämään niin, että nämä oppilaiden väliset erot otetaan huomioon. Esimerkiksi erikäiset ja kielitaidoltaan eritasoiset oppilaat voidaan jakaa omiksi ryhmikseen. Lisäksi oppilaiden erilaiset oppimistarpeet voidaan ottaa huomioon eriyttämällä opetusta. Valmistavaa opetusta kehitetään tavoitteellisesti ja pitkäjänteisesti yhtenäisenä kokonaisuutena, jossa kielitaito ja muut valmiudet kehittyvät jatkuvasti. Oppilaat saavat myös mahdollisuuksia oppia toisiltaan, tukea toisiaan ja toimia kielenkäytön mallina toisilleen. Tärkeässä asemassa on opettajan antama vuorovaikutuksellinen tuki, jonka avulla oppija suoriutuu myös sellaisista tehtävistä, jotka voisivat itsenäisesti olla mahdottomia suorittaa. Jotta oppimistapahtuma olisi toimiva, sen suunnittelu edellyttää hyvää oppilaantuntemusta. Niinpä on tarpeen selvittää mm. oppilaiden opiskelutottumukset, asenteet suomen kieltä kohtaan sekä käsitykset suomen kielen taidon tärkeydestä ja vaikeudesta sekä oppilaiden lähtötaso eri kielitaidon osa-alueiden osalta. Tämän pohjatiedon varassa opettaja voi tarpeen mukaan eriyttää muun muassa eri oppiaineiden opetukseen käytettävää aikaa, oppiaineiden syvyyttä tai laajuutta, menetelmiä, työtapoja tai materiaaleja. Eriyttäminen tarkoittaa käytännössä ennen kaikkea sisältöjen valintaa sekä tarkoituksenmukaisia opetusjärjestelyitä. On

tärkeää, että jokainen oppilas saa oman taitotasonsa mukaisia ja sopivan haastavia tehtäviä. Myös mahdolliset oppimisvaikeudet on tärkeä selvittää, jotta tuen tarve voidaan ottaa huomioon.

Mikäli Askolan kouluissa on valmistavan opetuksen oppilaita vain muutamia, heidät otetaan yläkoulussa osaksi koulun pienluokkaa. Oman valmistavan opetuksen ryhmän perustaminen on mahdollista vain, jos oppilaita on yli viisi. Silloinkin oman ryhmän perustaminen on harkinnanvaraista. Käytännössä valmistavan opetuksen oppilaiden eriyttäminen edellyttää toimivaa avustajaresurssia pienluokassa. Perusteiden mukainen eriyttäminen tapahtuu tällöin joustavasti oppituntien sisällä.

6.2 Kodin ja koulun yhteistyö

Opetuksen järjestäjä luo edellytykset kodin ja koulun yhteistyölle. Yhteistyön lähtökohtana on osapuolten yhdenvertainen ja tasa-arvoinen kunnioitus ja kohtelu. Tavoitteena on vuoropuhelun aikaansaaminen oppilaan kasvun ja oppimisen tukemiseksi.

Kodin ja koulun yhteistyössä otetaan huomioon perheiden kieli- ja kulttuuritausta. Huoltajille annetaan tietoa suomalaisesta koulusta ja koulutusjärjestelmästä, opetussuunnitelmasta, oppilaan arvioinnista, opetusmenetelmistä ja perusopetukseen valmistavassa opetuksessa käytettävästä oppilaan omasta opinto-ohjelmasta. Perheille annetaan tietoa perusopetukseen siirtymisestä sekä jatko-opintomahdollisuuksista perusopetuksen jälkeen.

Askolan koulussa kodin ja koulun yhteistyö järjestetään perusteiden mukaisesti.

6.3 Oppilashuolto

Perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilashuollon järjestämistä ja toteuttamista koskevat samat periaatteet ja oppilaita samat oikeudet kuin perusopetuksen oppilaille annettavassa oppilashuollossa. Opetuksen järjestäjällä tulee olla oppilas- ja opiskelijahuoltolain edellyttämä koulukohtainen oppilashuoltosuunnitelma, jonka laatimisesta on määrätty perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa (määräys 4/011/2014). Perusopetukseen valmistavan opetuksen koulukohtainen oppilashuoltosuunnitelma voidaan sisällyttää perusopetusta koskevaan koulukohtaiseen oppilashuoltosuunnitelmaan. Koulukohtaiseen oppilashuoltosuunnitelmaan tulee sisältyä myös suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä.

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa oppilaalla on oikeus opetukseen osallistumisen edellyttämään maksuttomaan oppilashuoltoon. Yhteisön ja yksittäisten oppilaiden terveydestä, hyvinvoinnista ja turvallisuudesta huolehtiminen ulottuu kaikkeen koulutyöhön. Oppilashuolto on kaikkien kouluyhteisössä työskentelevien ja oppilashuoltopalveluista vastaavien työntekijöiden yhteinen tehtävä.

Oppilashuoltoa toteutetaan sekä yhteisöllisenä että yksilökohtaisena. Yhteisöllinen oppilashuolto on osa perusopetukseen valmistavan opetuksen yhteisöllistä toimintakulttuuria ja ensisijainen tapa toteuttaa oppilashuoltoa. Yhteisöllinen oppilashuolto on ennalta ehkäisevää ja sen tehtävänä on vahvistaa osallisuuden, huolenpidon ja turvallisuuden ilmapiiriä perusopetukseen valmistavassa opetuksessa. Kouluyhteisössä arvostetaan jokaisen yksilöllisyyttä eikä syrjintää, väkivaltaa, kiusaamista tai rasismia hyväksytä. Oppilaita ohjataan arvostamaan sekä omaa että ympäristön kulttuurista, kielellistä ja katsomuksellista monimuotoisuutta.

Oppilashuoltotyötä ohjaa oppilaan edun ensisijaisuus. Yksilökohtaista oppilashuoltoa toteutetaan oppilaan ja tarvittaessa huoltajan suostumuksella. Psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä kouluterveydenhuollon palvelut ovat oppilaan saatavilla ja ne järjestetään lain edellyttämässä määrääjässä. Oppilaan yksilölliset edellytykset, voimavarat ja tarpeet otetaan huomioon valmistavan opetuksen arjessa sekä tarvittavan tuen suunnittelussa ja toteutuksessa. Työssä turvataan oppilaan ja huoltajan osallisuus, työskentelyn luottamuksellisuus sekä kunnioittava vuorovaikutus. Osallisuuden varmistamiseksi huolehditaan tarvittavista tulkintapalveluista.

Monialainen yhteistyö on perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilashuollossa tärkeää. Oppilashuolto järjestetään opetus-, sosiaali- ja terveystoimen yhteistyönä siten, että siitä muodostuu toimiva kokonaisuus. Oppilashuoltoa toteutetaan yhteistyössä oppilaan, huoltajan sekä tarvittaessa muiden yhteistyökumppaneiden kuten perheen kotoutumissuunnitelmasta vastaavan tahon kanssa. Oppilashuollon toimintatavoista ja palveluista tiedotetaan suunnitelmallisesti. Huoltajille annetaan tietoa myös suomalaisen koulutusjärjestelmän sekä sosiaali- ja terveydenhuollon toimintatavoista ja saatavuudesta.

Askolan kouluissa valmistavan opetuksen oppilaan oppilashuolto järjestetään perusteiden mukaisesti ja heille kuuluvat samat oppilashuollon palvelut kuin perusopetuksen oppilaalle. Periaatteena on nuoren tilanteen kartoittaminen, ohjaaminen, neuvominen ja tukeminen niissä asioissa, joissa oppilaan koulunkäynnissä, oppimisessa tai hyvinvoinnissa ilmenee vaikeuksia. Maahanmuuttajataustaisten oppilaiden kohdalla korostuu monialaisen verkoston yhteistyö ja suomalaisen koulujärjestelmän oppilashuollosta ja erilaisista tukipalveluista tiedottaminen. Opettajan ja oppilashuollon henkilökunnan tulee tarvittaessa ohjata ja neuvoa oppilasta ja hänen huoltajaansa erilaisten sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden piiriin. Oppilaan oman opinto-ohjelman laatiminen ja päivittäminen tulee myös tehdä moniammatillisena yhteistyönä. Oppilaan huoltajiin tulee pitää säännöllisesti yhteyttä.

Tarvittaessa on käytettävä tulkkia, jotta oppilaan etu tulee selvitettyksi ja hän ja hänen perheensä saavat oikeaa tietoa opiskelusta ja sen tukipalveluista. Tämä koskee kaikkea valmistavan opetuksen toimintaa, tukea ja palveluja.

6.4 Oppilaanohjaus

Opetussuunnitelmassa määritellään, miten oppilaanohjaus perusopetukseen valmistavassa opetuksessa toteutetaan. Oppilaanohjauksen tarkoituksena on kehittää oppilaan oppimisvalmiuksia ja tukea hänen sosiaalista kasvuaan sekä ennaltaehkäistä oppimisvaikeuksia. Oppilaan opiskelua perusopetukseen valmistavassa opetuksessa tuetaan oppilaanohjauksella siten, että opiskelutaidot ja elämänsuunnittelun kannalta tarpeelliset tiedot ja taidot kehittyvät. Ohjausta voidaan toteuttaa perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa kuvattujen ohjaustoiminnalle asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Perusopetukseen siirtymistä suunniteltaessa tulee huolehtia siitä, että tieto oppilaan valmiuksista ja edistymisestä valmistavassa opetuksessa siirtyy seuraavaan kouluun. Oppilaalle ja hänen huoltajalleen annetaan mahdollisuus tutustua ajoissa tulevaan kouluun. Valmistavan opetuksen oppilaanohjauksessa tulee kiinnittää huomiota myös siihen, että oppilaalla on käsitys omista mahdollisuuksistaan jatko-opinnoissa ja työelämässä.

Askolan kouluissa valmistavan opetuksen oppilaanohjaus järjestetään perusteiden mukaisesti ja yhdenvertaisesti perusopetuksen oppilaanohjauksen kanssa. Kun valmistavan opetuksen oppilas siirtyy perusopetukseen samassa koulussa, on nivelvaiheyhteistyö hyvin saumatonta. Oppilaalle tulee antaa kuitenkin sellaiset valmiudet, että hän voi siirtyä suorittamaan perusopetusta myös muuhun kuin Askolan kouluun. Oppilaanohjaus antaa tietoa ja auttaa maahanmuuttajataustaista nuorta ja hänen perhettään tekemään realistisia valintoja myös jatko-opiskelun kannalta. Tärkeää on myös antaa tietoa siitä, miten lapsen tai nuoren koti voi tukea koulunkäyntiä.

6.5 Suunnitelma kasvatuskeskustelujen ja kurinpidollisten keinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista

Opetukseen osallistuvalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön, jossa työrauha ja opiskelun esteetön sujuminen on varmistettu. Työrauhaan voidaan vaikuttaa monilla koulun keinoilla, joista keskeisiä ovat opettajan antama ohjaus ja palaute, yhteistyö sekä yhteinen vastuunotto ja huolenpito. Pedagogisia ratkaisuja kehittämällä sekä luottamuksen ja välittämisen ilmapiiriä vahvistamalla luodaan edellytykset hyvän työrauhan rakentumiselle. Opetuksen järjestäjällä on oikeus käyttää työrauhan turvaamiseksi ja

epäasialliseen käyttäytymiseen puuttumiseksi myös kasvatuskeskustelua ja erilaisia kurinpitokeinoja. Kasvatuskeskustelussa ja kurinpitoasioissa noudatettavasta menettelystä säädetään perusopetuslaissa.

Kasvatuskeskustelu on ensisijainen tapa puuttua oppilaan epäasialliseen käyttäytymiseen. Keskustelun tarkoituksena on yhdessä oppilaan kanssa yksilöidä toimenpiteeseen johtanut teko tai laiminlyönti, kuulla oppilasta, selvittää laajemmin käyttäytymisen syyt ja seuraukset sekä pohtia keinot tilanteen korjaamiseksi. Menettelyn tavoitteena on löytää myönteisiä keinoja koulussa käyttäytymisen ja oppilaan hyvinvoinnin parantamiseksi. Opetuksen järjestäjä päättää, millaisissa tapauksissa kasvatuskeskustelua käytetään. Kurinpidollisia keinoja ovat perusopetuslain mukaan jälki-istunto, kirjallinen varoitus ja määräaikainen erottaminen. Opetusta häiritsevä oppilas voidaan määrätä poistumaan luokkahuoneesta tai muusta tilasta, jossa opetusta annetaan, taikka koulun tilaisuudesta. Lisäksi työrauhan turvaamiseksi oppilaan oikeus osallistua opetukseen voidaan evätä enintään jäljellä olevan työpäivän ajaksi, jos on olemassa vaara, että toisen oppilaan tai muun henkilön turvallisuus kärsii oppilaan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti oppilaan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi. Oppilaan osallistuminen opetukseen voidaan edellä mainitulla perusteella evätä myös seuraavaksi työpäiväksi, mikäli opetuksen järjestäjä tarvitsee aikaa suunnitella oppilaan paluuta takaisin opetukseen ja tarjota oppilaalle oppilashuollon palveluita sekä tukea turvallista paluuta opetukseen.

Perusopetuslaki velvoittaa opetuksen järjestäjän laatimaan ja ohjeistamaan opetussuunnitelman yhteydessä suunnitelman kasvatuskeskustelujen ja kurinpidollisten keinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista. Suunnittelun tarkoituksena on varmistaa toimintatapojen laillisuus ja yhdenmukaisuus sekä oppilaiden yhdenvertainen kohtelu. Suunnittelu tukee myös koulun järjestyssääntöjen toteutumista.

Opetuksen järjestäjä huolehtii siitä, että jokaisella sen alaisella koululla on käytössään kasvatuskeskustelujen ja kurinpitomenettelyjen toteuttamista koskeva suunnitelma. Suunnitelma voidaan laatia osana opetussuunnitelmaa tai erillisenä. Se voidaan laatia kokonaisuudessaan koulujen yhteisenä tai siten, että suunnitelman rakenne ja keskeiset toimintatapalinjaukset ovat yhteisiä ja suunnitelma täsmennetään koulukohtaisesti.

Suunnitelman laadinnassa on otettava huomioon, että kurinpidossa ja työrauhan turvaamisessa voidaan käyttää vain laissa mainittuja keinoja ja että näitä keinoja käytettäessä noudatetaan hallinnon yleisiä oikeusturvaperiaatteita. Keinojen käytön tulee perustua asiallisiin, yleisesti hyväksyttäviin ja objektiivisiin syihin. Samanlaisista teoista tulee tekijästä riippumatta määrätä samanlainen seuraamus, kuitenkin siten, että tekojen toistuminen voidaan ottaa huomioon raskauttavana tekijänä. Kurinpitoseuraamusten tulee olla suhteessa tekoon. Myös oppilaan ikä ja kehitysvaihe otetaan huomioon. Kurinpidollisia keinoja ei saa käyttää oppilaita häpäisevällä tai loukkaavalla tavalla.

Opetuksen järjestäjä päättää suunnitelman laatimisesta ja valmisteluun osallistuvista tahoista. Oppilaille tulee lain mukaan järjestää mahdollisuus osallistua suunnitelman valmisteluun. Yhteistyö huoltajien ja muun muassa sosiaali- ja terveydenhuollon edustajien kanssa tukee suunnitelman toteutumista. Henkilöstöä ja oppilaskuntaa tulee kuulla ennen suunnitelman hyväksymistä tai päivittämistä.

Koulun opettajan tai rehtorin tulee ilmoittaa tietoonsa tulleesta oppimisympäristössä tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta, syrjinnästä tai väkivallasta niistä epäillyn ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle.

Askolan yläkoulussa valmistavaa opetusta annetaan tavallisimmin inklusiivisesti pienluokkaan ja perusopetukseen nivelletynä. Valmistavan opetuksen ja perusopetuksen oppilaita koskevat samat säännöt, ohjeet ja puuttumisen toimintamallit. On tärkeää, että alusta pitäen ja osana valmistavaa opetusta annetaan tietoja suomalaisesta yhteiskunnasta ja oikeusjärjestelmästä, eri ikäisten oikeuksista ja velvollisuuksista, sekä autetaan oppilasta ymmärtämään suomalaista koulujärjestelmää ohjaavia lakeja, sääntöjä ja muita normeja. Mikäli valmistavan opetuksen oppilaan toiminta edellyttää seuraamusmenettelyä tai kurinpitotoimia, on

niihin aina ryhdyttävä yhteistyössä oppilaan, huoltajan ja monialaisen verkoston kanssa. Näissä toimissa on aina otettava erityisesti huomioon lapsen etu sekä oppilaan ja hänen huoltajansa mahdollisuus saada apua ja tukea myös omalla kotikielellään.

7 Oppilaan arviointi

Opetussuunnitelmassa määrätään valmistavaan opetukseen osallistuvien arvioinnista sekä heille annettavasta todistuksesta. Arvioinnin tulee olla ohjaavaa, kannustavaa ja monipuolista. Oppilaan edellytyksiä itsearviointiin kehitetään. Arvioinnin avulla valmistavan opetuksen oppilaalle annetaan kuva myös perusopetuksen vaatimuksista.

Arvioinnin suorittavat yhteistyössä kaikki oppilasta opettavat opettajat. Arviointi perustuu jatkuvaan ja monipuoliseen havainnointiin ja näyttöön. Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa ei käytetä numeerista arviointia.

Askolan koulujen valmistavan opetuksen päättävä oppilas saa sanallisen arvioinnin osaamisestaan. Arviointi annetaan perusteiden mukaisesti. Arvioinnissa keskeistä on niiden taitojen arviointi, jotka ovat välttämättömiä siirryttäessä perusopetuksen oppilaaksi. Oppilaan aikaisempi koulutausta ja oppilaan taidot määrittävät sitä, mille luokka-asteelle oppilas sijoittuu perusopetuksessa. Lisäksi on tärkeää arvioida sitä, millaisilla taidoilla oppilas siirtyy II asteen jatko-opintoihin.

8 Todistukset

Perusopetukseen valmistavan opetuksen päätteeksi oppilaalle annetaan todistus perusopetukseen valmistavaan opetukseen osallistumisesta. Todistukseen merkitään perusopetukseen valmistavan opetuksen laajuus, opiskellut oppiaineet, niiden laajuus ja opetuksen sisältö. Todistuksessa kuvataan oppilaan edistymistä valmistavan opetuksen aikana.

Askolan koulujen valmistavan opetuksen todistus on perusteiden mukainen. Todistukseen kirjattavat tiedot on lueteltu tämän suunnitelman liitteessä.

9 Perusopetuksen oppimäärään sisältyvien opintojen suorittaminen valmistavan opetuksen aikana

Perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaan omaan opinto-ohjelmaan voi kuulua perusopetuksen oppimäärän mukaisia eri oppiaineiden opintoja. Oppilas voi saada todistuksen edellä mainittujen opintojen hyväksytystä suorittamisesta osallistumalla perusopetuslaissa tarkoitettuun erityiseen tutkintoon. Jos oppilas siirtyy perusopetukseen valmistavan opetuksen jälkeen perusopetukseen, voidaan perusopetukseen valmistavassa opetuksessa saavutettu osaaminen hyväksilukea, jos oppilaalla on perusopetuksen oppimäärää vastaavat tiedot ja taidot.

Erityiseen tutkintoon osallistuvan tulee osoittaa, että hänen tietonsa ja taitonsa vastaavat eri oppiaineissa perusopetuksen oppimäärän mukaisia tietoja ja taitoja. Tutkintoon osallistuvan oppilaan osaamista arvioidaan suhteessa perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määriteltuihin ja paikallisessa opetussuunnitelmassa tarkennettuihin eri oppiaineiden tavoitteisiin. Oppilaan osaamisen tason määrittelyssä käytetään apuna perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin sisältyviä hyvän osaamisen kuvauksia ja päättöarvioinnin kriteerejä. Erityisessä tutkinnossa voidaan suorittaa oppiaineen koko oppimäärä tai osia siitä, kuten jonkin vuosiluokan oppimäärä.

Erityisen tutkinnon hyväksytysti suorittaneelle annetaan todistus perusopetuksen oppimäärän suorittamisesta kokonaan tai osittain. Erityisessä tutkinnossa käytettäviä todistuksia koskevat määräykset sisältyvät perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin.

Askolan kouluissa valmistavan opetuksen oppilas voi opiskella perusopetuksen oppimäärään sisältyviä opintoja valmistavan opetuksen aikana. Oppilaita integroidaan jo valmistavan opetuksen oppilaina

perusopetuksen yleisopetuksen luokkiin, mikäli heillä on integroitumisen edellyttämää kielitaitoa ja muita opiskeluun liittyviä taitoja. Oppilaan tueksi voidaan luokkaan sijoittaa hänelle avustaja. Integroituminen on tärkeää, jotta oppilaan kielitaito kehittyisi osana vertaisryhmää. Integroitumalla oppilas saa käsityksen perusopetuksen oppimäärien tavoitteista ja sisällöistä ja pystyy arvioimaan omaa oppimistaan suhteessa perusopetuksessa vaadittaviin asioihin. Tällainen arviointitieto on tärkeää myös pienluokan opettajalle, joka vastaa oppilaan valmistavasta opetuksesta. Viimeistään siinä vaiheessa, kun oppilas siirtyy perusopetuksen oppilaaksi, on arvioitava oppilaan tarvitsemat tukitoimet.

Mikäli valmistavan opetuksen oppilas suorittaa perusopetuksen oppiaineen oppimäärän tai oppimääriä, hän tekee suorituksen osallistumalla erityiseen tutkintoon perusteiden mukaisella tavalla. Näistä suorituksista annetaan valmistavan opetuksen päättyessä erillinen todistus.

Oppilaan siirto perusopetukseen

Valmistavan opetuksen jälkeen oppilas siirtyy perusopetuksen oppilaaksi ja hänelle suunnitellaan tarvittavat tukitoimet, jotka otetaan huomioon perusopetuksen opetusjärjestelyissä. Tukitoimet kuvataan oppilaan kolmiportaisen tuen asiakirjassa. Tarvittaessa oppilaalle tehdään erityisen tuen päätös ja HOJKS. Oppilaalle voidaan myös perustellusta syystä tehdä päätös vuosiluokkiin sitomattomasta opiskelusta. Tällöin hän jatkaa perusopetuksen pienluokan oppilaana. Oppilaan integroituminen yleisopetuksen ryhmiin on tällöinkin mahdollista.

Oppilas siirtyy perusopetuksen luokalle 1-9, joka mahdollisimman hyvin vastaa hänen ikä- ja kehitystasoaan. Siirtovaiheessa valmistavan opettajan ja vastaanottavan tahon opettajan yhteistyö on erityisen tärkeää.

Liite 1. Valmistavan opetuksen todistuksessa olevat tiedot

ASKOLAN PERUSKOULU (koulun nimi)

VALMISTAVA OPETUS

OSALLISTUMISTODISTUS

Oppilaan nimi ja syntymäaika

Perusopetukseen valmistavan opetuksen osallistumisen päivämäärät ja laajuus (ilmoitetaan tunteina)

Oppiaineet, niiden keskeiset sisällöt ja niiden laajuus (ilmoitetaan tunteina)

Yleisopetuksen integroidut oppiaineet, niiden keskeiset sisällöt ja niiden laajuus (ilmoitetaan tunteina)

Kuvaus oppilaan edistymisestä

Lisätietoja

Todistuksen liitteenä on aina oppilaan henkilökohtainen oppimissuunnitelma.